

Muška a pavouk

„Pan Javier?“

Muž vzhledl od dokumentů na stole: „Eh, co? Ách...“ zbystřil najednou, „qué maravilla.“ Pomalým krokem začal ženu obcházet a bedlivě si jí prohlížel. „Ty jsi dozajista ta *kiki* – čarodějka – úctyhodného kmene Shaganumbi, která se po mně sháněla, že?“

„*Chi*,“ přikývla, „jmenuji se Nalami.“

„Je mi ctí tě potkat, señorita. Dovol mi, abych se představil: jmenuji se Javier Antonio de Caldera,“ uklonil se, „býval jsem členem Královské akademie věd, když ještě existoval Starý kontinent.“ Na chvíli se zahledl do dále. „Buď jak buď, nyní žiji zde spolu s ostatními kolonisty v Puerto Isabella. A ty... Tolik jsem toho o vás *kiki* slyšel. Prý umíte posednout druhé lidi a zřít do budoucnosti,“ zvedl ukazováček, „a to vážně není žádná maličkost. Ale pověz, pročpak jsi za mnou přišla?“

„Často zapomínám, *gucho*. Často mám noční můry. Kapua, naše velká *kiki*, říkat: ‘Nalami, jsi mladá *kiki*, to se stává, nestraš se. *Pule i na hikes*, modli se k předkům, a vše bude v pořádku.’ Ale já se modlím, modlím a nic se neděje. Nevím, co se mnou je, jsem už příliš unavená. Všichni říkají, že ty jsi široko i dalece nejlepší *kiki* lidí. No, vím, že jazykem vás *guchů* je zlato, takže...“ Vytáhla z kapes pár lesklých valounů a položila je na stůl.

Javier pokýval hlavou: „Děkuji ti,“ odsunul jemně valouny zpět k ní, „ale já bych navrhl jinou cenu. Vím totiž, že vy Shaganumbiové jste k cizincům pohostinnější než mnohé jiné kmeny. Vím, že mám-li ti pomoci, bude nejlepší pozorovat tvůj stav v přirozeném prostředí. A vím, že jsem už dlouho nezažil výzkum v terénu.“ Věnoval Nalami tázavý pohled: „Tu *comprendo*?“

Žena, 21 let, Shaganumbi. Subj: často zapomíná (~ desítky min - jed. hod), bolesti hlavy, opakující se noč. můry. Příležitostně užívá tabák a přírodní halucinogeny (praktikuje „voodoo“). Abúzus neguje. Fyzicky všeobecně zdravá proporcionálně k věku. Úrazy hlavy žádné. RA: žádná relevance. Soc.-psych. profil: jediné dítě, matka zemřela (porod), po smrti otce od 6 let vychovávána vesnickou čarodějkou. Spolupracuje, komunikace koherentní a přiměřeně spontánní. Intelekt v normě.

Nařízena abstinence od omamných látek. Výsledek: indiferentní.

Hypotéza: psychogenní porucha indukovaná tzv. „voodoo“.

Další postup: řízené experimenty s „voodoo“.

Jsem v lese, spolu s nějakým mužem. Sbíráme bobule.
„Zlato!“ zvolal muž, „Jalla, jalla! Podívej, zlatíčko.“ V ruce drží velký valoun.
„Páni,“ divím se, „ten je velký!“
„Líbí se ti?“
Usilovně přikyvuji.
„Chceš taky takový?“
Culím se a přikyvuji.
Muž se usmívá: „Tak pojd', vím kde najdeme další.“
Jdeme dál. Ne. Už nemůžu. Džungle je čím dál hustší a hustší. Nemůžu.
Co to bylo? Jako kdybych slyšela něčí hlas.
„Nalami?“
Ano, někdo na mě mluví.

„Nalami!“
Škubla s sebou.
„Promiň, ale začala ses dusit.“ pronesl se zaujetím Javier.
„Byla,“ popadala Nalami dech, „byla jsem tou ztracenou holčičkou.“
„Zase?“ Javier se zadíval do svých poznámek. „Hm, interesante. Největší výkyvy v srdeční a respirační aktivitě máš právě u těchto případů. No, zas tak významné nejsou, ale přece.“ Zadumaně listoval poznámkami a cosi si brumlal. Sklapl poznámky. „Nevím, co ti je, ale vypadá to, že voodoo rituály jsou přímo spjaté s tvým stavem. Odkdy je provádíš?“
„Odmalička, co jsem žila u Kapuy.“
„A měla jsi problémy i před tím?“
„Ono,“ zakroutila hlavou, „myslím, že ne. Nepamatovat si.“
„Zajímavé, zajímavé.“

Provedeno 6 řízených experimentů s „voodoo“. V 5 případech pozorovány komplexní mimotělní zážitky, spojené se zvýšenou srdeční frekvencí a respiračními obtížemi. Ve 3 případech opakující se motiv: blíže nespecifikovaná malá dívka a muž v džungli.

Vzduch v Kapuině stanu byl těžký a plný roztodivných vůní. Kapua si Javiera dlouho nehybně prohlížela, jako když si kobra měří svou kořist. Z čajové konvičky se kouřilo.
„Co chceš, *gucho*?“ zeptala se příkře.
„Jsem tu kvůli Namile. Chci vědět víc o umění voodoo.“

Kapua si odfrkla: „Pokoušela jsem se bílé muže naučit našemu umění. Je ale těžké naplnit mísu, která je už zcela plná.“

„Moje mísa není, věřte mi.“

„Kdybych měla hlavní slovo, *gucho*,“ zdůraznila Kapua, „nevkročil bys vůbec do naší vesnice. Ale Nalami se podařilo náčelníka přesvědčit... Je už tak velká.“ Odvrátila hlavu a dlouze se zamyslela.

„Víš, kdo jsou *Loi*?“ zeptala se nakonec.

„Nevím.“ zakroutil Javier hlavou a napil se čaje.

„Oni jsou neviditelní prostředníci mezi námi a silami přírody.“

„Vy si myslíte, že voodoo je jen čarování s panenkami a laciné triky. Tak to vůbec není!“ zvýšila Kapua hlas. „*Loi* nám odhalují cesty. Některé jsou jasné, na jiných se i ty nejlepší *kiki* ztratí. Pomocí *crise de Loi*, vy to nazýváte ‘posednutím’, umožňujeme *Loi* komunikovat s námi a skrze nás.“

„A takhle se snažíte komunikovat se svými předky, rozmlouvat s mrtvými a podobně, že?“

„*Chi*.“

„A co posedlí? Slyšel jsem, že běžné jsou výpadky paměti nebo svalové křeče.“

„Ano, to se někdy děje. Ale *Loi* by nikdy *chwal*, ‘posedlým’, neublížili.“

„Fascinante, moc děkuji za odpovědi.“

„Už víš, co s Nalami je?“ napřímila se Kapua.

„Ještě ne, ale myslím, že díky Vaším odpovědím se to brzy dozvím.“ položil Javier hrnek s čajem a otočil se k odchodu. Když vycházel ze stanu, Kapua ho pevně chytla za rameno: „Mám Nalami moc ráda. Pamatuju si jí ještě jako mou malou *hamilu*, učednici. Ale teď už je dospělá a mě nepřísluší jí cokoliv přikazovat. Ale prosím tebe, pane,“ zaleskly se Kapue oči, „pokud zjistíš pravdu, Nalami z toho vynech.“

S těmito slovy překvapeného Javiera pustila.

Dle deskripce místní zkušenou „voodoo“ praktikantkou jsou pozorované symptomy vedlejším účinkem „voodoo“ rituálu tzv. posednutí (viz. předchozí kapitola). Anekdotická evidence ohledně tohoto fenoménu je minimální, nesystematická a chybí metodologický model pro studium tohoto fenoménu. Rigorózní vědecká teorie vysvětlující fenomén dosud neexistuje.

Další postup: experiment s voodoo – sledování účasti tzv. „Loi“ pomocí detekčních krystalů.

Nalami pozorovala kovovou korunu, do které Javier sázel zelené krystaly. „Co to je?“
„To je, uhh, zařízení na detekci magie. Magie ty krystaly vybudí a ony zasvítí. Podle síly a délky svitu, světelných vzorců a tak podobně se dá odhadnout typ magie a taky, no, ... Lo siento, je to hodně technické téma a je kolem toho široká teorie, nebudu tě tím zatěžovat.“
„Takže myslíš, že to pomůže, *gucho*?“
„Ano, tak, myslím, že pomůže. Nastav hlavu.“ pobídl Javier Nalami a nasadil jí korunu na hlavu. „Ták, muy bien. Já jsem připraven, můžeme začít.“

Jsem v jeskyni. Je tu chlad.

Pár krystalů mihotavě poblikává.

„Jalla, jalla, no tak, pojď!“ volá na mě muž.

Jsem rozrušená: „Říkal jsi, že tu bude zlato!“

Muž ke mně přišel a nastavuje ruku: „Ještě kousek a budeme tam.“

Jdeme hlouběji do jeskyně.

Krystaly začínají pomalu formovat tvar.

„Tatí,“ oddechuju, „jak dlouho ještě? Už mě bolí nohy.“

„Ještě kousek, zlatíčko.“

Jdeme hlouběji do jeskyně. Nelíbí se mi tu – je tu vlhko a nohy se mi boří do bláta. Něco... něco se mi nezdá správné.

Tvar se ustálil a krystaly intenzivně svítí.

Muž mi ukazuje velký valoun zlata. „Podívej, nelhal jsem.“

Natahuju se po valounu, ale muž jej zvedne příliš vysoko.

„Ne, ne. Musíš si ho zasloužit.“

Jsem překvapená. „Cože?“

Krystaly blikají, světelné vzorce se rychle mění. Nalami s sebou začala škubat a v křečích spadla na zem. Javier jí sundal korunu.

„Nalami, slyšíš mě?“ poplácal jí po tváři. Bez reakce, krystaly dál intenzivně svítily. Po chvílce záchvat ustal a světlo vyhaslo. Nalami se však neprobrala.

Sedmý experiment vedl ke grand-mal záchvatu. Pokračování motivu malé dívky. Stav subjektu je stabilní, ale 2 dny se neprobudila. Pozorované vzory (detailní záznam viz. příloha) prezentované detekčními krystaly jsou neprůkazné, je potřeba provést další experimenty.

Další postup: monitoring životních funk-

„Jak je jí?“ vyručila Kapua Javiera od psaní. „Je to lepší?“

„Je stabilní. Ale nic víc nevím.“ odpověděl s nádechem starostlivosti Javier.

„Dobře, *gucho*. Pojď, ráda bych ti něco ukázala.“

„Myslím, že zůstanu tady. Je potřeba jí pozorovat.“

„Věř mi, tohle je důležité.“

Kapua vedla Javiera džunglí.

„Říkala jsem ti někdy o příběhu, co mi Nalami vyprávěla, když byla ještě malá?“

„Ne.“

„Chtěl bys ho slyšet?“

„Ano.“

Bylo nebylo, v hluboké džungli žila malá muška. Ráda si létala mezi stromy a nechala se unášet větrem. Jednou, když pršelo, se schovala před deštěm do jeskyně. Jenže v jeskyni byla tma a muška se lapila do sítě, kterou tam nastražil pavouk. Snažila se ze sítě uletět, ale nedokázala to. Připlížil se velký pavouk a povídá: „Kdopak jsi?“

„Nami.“ zabzučela muška. Byla moc vystrašená. „Nejez mě.“ prosila.

„Nesním tě,“ zasyčel pavouk, „stačí, když mi na oplátku dáš jedno ze svých křídel.“

A tak Nami nechala pavouka ukousnout jedno ze svých křídel a pavouk jí nechal být. Byla ale moc smutná, protože už nemohla létat mezi stromy, mohla se nehcat unášet jenom větrem. A vítr jí jednou opět zanesl do pavoučí sítě.

„Jsme tu zase,“ zaradoval se pavouk, „ale neboj se, nesním tě. Stačí mi, když mi dáš své druhé křídlo.“

Nami se moc a moc bála a tak nechala pavouka sníst i její druhé křídlo. Pavouk jí osvobodil. Nami ale byla ještě smutnější, protože už ani vítr jí nemohl unášet mezi korunami stromů, akorát se plazila po zemi. Jednoho dne přišla velká povodeň a unesla mušku opět do jeskyně, kde se chytila do pavoučí sítě.

„Co ti mám dát tentokrát?“ ptala se rovnou Nami.

„Mám moc, moc velký hlad.“ řekl pavouk. „Chci tvoje nožičky. Ale tentokrát všechny.“

A tak byla Nami bez nožiček i bez křídel. A byla moc smutná, protože nemohla létat mezi stromy, ani se nechat unášet větrem, ani se plazit po zemi.

A ještě jednou, naposledy, se opět chytila do pavoučí sítě. Jenže pavouk tentokrát nepřilezl, a tak Nami v síti nakonec zůstala napořád. Konec.

Kapua se zastavila a ukázala na keře kus před nimi. „Pojď.“

Prodrali se keřemi a vešli do vlhké jeskyně. Na stěnách byly žilky zlata.

„Už rozumíš, *gucho*?“

„Ano, myslím, že ano.“

„Pamatuješ, jak jsem ti povídala o *Loi*? Otec Nalami nezemřel sám od sebe. To já mu tajně namíchala lektvar, *gucho*. To já zařídila, aby *Loi* Nalamino neštěstí v mysli potlačili.“ Podívala se zpříma na na Javiera. „Ale ty jsi teď svými... pokusy... vše narušil.“

Javier polknul: „Takže mi tvrdíte, že za stav Nalami jste zodpovědná Vy?“

„Chi,“ kývla Kapua, „lituji toho, ale je to tak lepší.“

Javier se rozhlížel po jeskyni. „Takže tady se to st-“

Kapua kývla.

„Ale jaktože se Nalamin stav začal zhoršovat až teď?“

„Nevím. Možná si to tak *Loi* přejí. Vzpomeň si, oni své hosty chrání, i když nám lidem se to může zdát jinak.“

„Co mám tedy udělat?“ povzdechnul si Javier.

„Nevím. Já už jsem své udělala. Nyní je rozhodnutí na tobě.“

Stav subjektu, 4 den: lucidní, bez zjevného neurálního poškození.

Nález: vyvolaná selektivní amnézie.

Doporučení:

„Jak dlouho jsem spala?“ zeptala se Nalami?

„Čtyři dny.“ odpověděl Javier.

Nalami si promnula oči a rozhlédla se.

„Co se mi stalo?“

Javier se podíval na Kapuu, která lehce přikývla. Javier začal odpovídat...